

HERA LIND

Pravdivý příběh o krutosti
v pěstounské péči

VE JMÉNU
MILOSRDENSTVÍ

KLOKAN

Copyright © 2024 by Knaur Verlag.
An imprint of Verlagsgruppe Droemer
Knaur GmbH & Co. KG, Munich
Translation © Iva Kratochvílová, 2026
Copyright © ALPRESS, s. r. o.

Všechna práva vyhrazena.
Žádnou část knihy není dovoleno užít
nebo jakýmkoli způsobem reprodukovat bez písemného
souhlasu držitele práv, s výjimkou krátkých citací
nebo odkazů, které tvoří součást kritického hodnocení.

Z německého originálu IM NAMEN DER
BARMHERZIGKEIT
vydaného v roce 2024 nakladatelstvím Knaur
přeložila Iva Kratochvílová
Redakční úprava Hermína Vojtěchovská
Grafická úprava obálky Emil Křížka
Vydalo nakladatelství Alpress, s. r. o., Frýdek-Místek,
v edici Klokán, 2026
shop@alpress.cz
Vydání první

ISBN 978-80-7695-784-8

Vážení čtenáři,

určitá témata mohou u některých lidí vyvolat nežádoucí reakce. Proto na konci knihy najdete seznam citlivých obsahů. Varování: Tento seznam obsahuje spoiler k celé knize.

Hera Lind a tým nakladatelství Knaur

VÍDEŇ, NEMOCNICE MILOSRDNÝCH SESTER

1. července 1972

„Napřed si dej vedle snídani. Nemusíš se tak honit.“
Porodní asistentka z noční směny připravovala v kuchyňce sester čerstvou filtrovanou kávu na ranní poradu. Unaveně si z obličeje odhrnula pramen vlasů a s třesknutím postavila na stůl několik hrnků.

„No, nechtěla jsem přijít pozdě.“ Karin, ta nová, si rychle svlékla bundu. Novopečená lékařka na stáži. „Jsem tady na kole.“ Omluvně se zašklebila.

„Nic se neděje. V klidu je síla.“ Asistentka se obrátila ke kávovaru, který začal chraptivě bublat. „Denní služba přinese čerstvé housky.“

„Paráda!“ Karin Winklerová s úlevou shodila z ramene kabelu a opřela ji o zeď, umyla si ruce a klesla na dřevěnou židli v denní místnosti. „Tady u vás ve Vídni je taková útulná atmosféra! Jsem tak ráda, že jsem dostala zrovna tuhle stáž!“ Stáhla si vlasy do ležérního uzlu a pohodlně se opřela.

Anneliese, noční porodní asistentka, se mateřsky usmála a položila Karin ruku na rameno.

„Nikdo ze zaměstnanců si tu nenechá ujít společnou vídeňskou snídani s meruňkovou marmeládou a medem.“ Nalila nové kolegyni kávu. „Odpadne to jenom v případě, že už některá rodička tlačí.“

„Což se teď zřejmě neděje. Vídeňská snídaně, to zní fantasticky.“ Karin opatrně foukala do svého šálku, kterému tady ve Vídni říkají láskyplně hrneček. „Jaká byla noc?“

„Klidná.“ Anneliese se k ní posadila. „Ale v pět ráno přivezli paní Krippentrogovou.“ Odfoukla si z obličeje pramen vlasů, který prostě nechtěl zůstat pod bílým čepečkem. „Myslím, že miminko tu bude ani ne za tři hodiny.“

Rozletěly se dveře a Anneliese s radostí převzala sáček čerstvého pečiva, který právě přinesla kolegyně z denní směny.

„Ahoj, Conny. Pojď dál. Co si dáš?“

„Cokoliv. Příští týden jsi s pečivem na řadě ty.“

Conny se vysmrkala a začichala směrem ke kávovaru. „Á, to je boží. Jaká byla noční směna?“

„Zrovna tady té nové povídám o paní Krippentrogové.“ Anneliese významně zvedla obočí, až jí téměř zmizelo pod čepecem.

„Ach jo.“ Conny si svlékla zimní bundu a protočila panenky. „Už zase ta ženská.“

„Co je s ní?“ Karin se s chutí zakousla do křupavé housky, kterou si předtím namazala meruňkovou marmeládou. „Dají se čekat nějaké komplikace?“ Zkušené porodní asistentky si vyměnily významné pohledy.

„Komplikace bych tomu zrovna neříkala. Ona už má totiž s porody svoje zkušenosti. Tohle bude její sedmý.“

Karin se znovu napila kávy a tázavě se na obě podívala. „Ale...?“

„Všechny porody proběhly hladce. O to se bát nemusíš, jenomže...“ Anneliese sáhla po košíku s pečivem, který jí Conny přisunula, a po chvíli váhání si vybrala ořechový rohlíček. „Ále, vždyť je to fuk. Mohla bych si to rovnou naplácat na pupek, ale takhle to líp chutná. – Jenomže...“

„Jenomže co?“ Karin přestala žvýkat.

Anneliese se odhodlaně zakousla do rohlíčku. „Ta ženská je děsná, manipulativní, sobecká potvora.“

„Známe ji už roky. Je drzá a nestydatá. Chodí sem rodit jenom proto, aby ji týden někdo obskakoval. Takže si neber osobně, jestli ti příšerně vynadá.“

Karin pokrčila rameny. „Jestli to není nic horšího...“

Všechny tři ženy snídaly, na okamžik zavládlo příjemné kolegiální ticho. Slyšet bylo jen švitoření dvou kosů, propěvujících v nemocniční zahradě.

Karin se dívala z jedné asistentky na druhou. Ranní slunce, jako by nechtělo o nic přijít, se právě prodralo mezi něžnými břízkami, které za oknem tiše šustily listím.

„To je všechno? Myslím, že spousta žen nemá zrovna dobrou náladu, když rodí. A užívají si, že mají týden klid. Zvlášť když už mají doma manžela a děti!“

„O to by nešlo.“ Conny si namočila rohlík do hrnku s kávou. „Teda, jenom o to. Ale tahle nemožná ženská nikdy nechce mít vůbec žádný kontakt s novorozencem.“

Karin teď také prudce zvedla obočí. „Nechce svoje miminko... kojit?“

„Nechce ho ani vidět.“ Conny ukousla z okapávajícího rohlíku a otřela si bradu.

„To snad není možné.“ Karin polkla. „Chceš říct, že si ho nevezme domů?“

„Přesně tak. Vždycky si už předem domluví se sociálkou, aby děcko převzala rovnou péče o mládež. I tentokrát.“

„To je hrozné!“ Karin zírala na své kolegyně. „Ale proč? Myslím, proč má vůbec tolik dětí?“

„Dobrá otázka.“ Anneliese si namazala housku na prst silnou vrstvou jahodového džemu. „Vždyť už dávno máme antikoncepci.“

„Třeba na ni nemá peníze?“

„Blábolila něco o vystěhování.“

„Nemá kde bydlet?“ Karin se tázavě podívala z jedné na druhou.

„Asi už zase. Je to vážně případ. Dneska chodila po chodbě a vykřikovala, že přece nemůže vychovávat mimino na ulici.“

„Mimochodem, neřekla mimino, ale haranta!“

„To je hrozné!“ Karin vykulila hnědé oči. „Nemá kde bydlet, a stejně si dělá děti? Nejspíš s různými otci?“

„Na to můžeš vsadit, holka.“

„Jedna stážistka chtěla prověřit její tvrzení a zavolala na úřad pro evidenci obyvatelstva. Tam ale mají tuhle paní Krippentrogovou vedenou pořád na jedné vídeňské adrese – v městském sociálním bytě.“ Conny odšroubovala víčko ze sklenice malinového džemu a přičichla k němu. „Myslím, že ji prostě nebaví vychovávat děti. Zplodit, to jo, ale potom se na ty drobečky klidně vykašle.“

„No prosím, už zvoní.“ Anneliese se podívala na signální tabuli, kde blikala červená kontrolka u jednolůžkového pokoje číslo 16.

„Ona je na nadstandardním pokoji?!“ Karin vyskočila. Tohle byla její první praktická stáž.

„Ne že by na to měla pojištění. Ale na vícelůžkových pokojích ji nikdo nechce.“

„Tak já se půjdu na tu dámu podívat.“

Karin odstrčila talíř, znovu si umyla ruce a z věšáku si vzala čerstvě vyžehlený bílý plášť. „Neumím si to prostě představit. Žádná matka přece nemůže odmítnout novorozence toužícího po mateřském prsu.“ Popadla stetoskop a pověsila si ho kolem krku. „Je to archaická determinace.“

„Cože je to?“ dobromyslně za ní utrousila Conny. „Bože, ty ses ale rozhorlila!“

„Příroda to tak zařídila! Uvidíš! Donutím ji změnit názor!“

„No tak hodně štěstí!“ Conny a Anneliese odsunuly talíře a zapálily si cigaretu.

„Dobré ráno, paní Krippentrogová. Jmenuji se Karin Winklerová, jsem lékařka na stáži.“ Po krátkém zaklepání odhodlaně vešla do nadstandardního pokoje. „Střídám kolegyni z noční služby a přišla jsem vás vyšetřit.“

Ucukla, když se setkala s ledovým, pichlavým pohledem silně obézní ženy. Špatně obarvené, mrkvově plavé vlasy měla v týle stažené gumičkou. Na židli leželo její nemoderní pytlovité oblečení, které si nejspíš sama ušila. Zjevně se už ve světlém jednolůžkovém pokoji zabydlela: na nočním stolku se kupily časopisy, čokoládové bonbony a kelímky od pudinku.

Karin ženě energicky stáhla z těla příkrývku a začala jí opatrně ohmatávat břicho svými nyní už zahřátými prsty.

„Cítíte už nějaké stahy?“

„Dej ty pracky pryč!“ Žena se po mladé lékařce ohnala. „Trénovat můžeš na figuríně, ne na mně! Vypadni odsud!“

„Jsem lékařka na stáži. Vím, co dělám.“ Karin ženě stáhla noční košili přes vypouklé břicho, v němž zřetelně probíhaly čilé pohyby.

„Dyť ti není ani šestnáct, běž pryč, vypadni!“

„Děkuji za kompliment, ale je mi čtyřicet.“ Karin potlačila bušení srdce. Něco takového ještě nezažila. „Buď mě k sobě pustíte, nebo si své dítě porodíte sama doma.“

„Žádnej domov nemám, ty blbko. Proto jsem přece tady!“

Karin ustoupila o dva kroky, zarazila se a pohlédla na ženu, která rodí své sedmé dítě a zjevně si chce na klinice dopřát týden všestranné péče.

Pacientka zřejmě až doteď luštila křížovku. Nyní už ale nebyla v pohodě. Stiskla přece tíšňové tlačítko.

„Už to začíná, tak na co ještě čekáte?“ Žena v posteli potlačila zasténání. „Zavolejte tu druhou, ta mě už zná!“

Karin to nepotřebovala slyšet dvakrát. Opakovaně stiskla tíšňový zvonek a hned nato se ve vlajícím plášti vřítla dovnitř Anneliese a za ní Conny. „Neříkaly jsme ti to?“

Svižným krokem odvážely nadávající ženu na porodní sál, prudce otevíraly dveře a rychle mluvily do vysílačky.

„Dávej pozor, ty blbko!“ vyjela pacientka na Karin, která v tom spěchu narazila vozíkem do pilastru ve stěně.

Karin se v duchu snažila obrnit. Sotva dorazily na porodní sál, paní Krippentrogové začaly kontrakce. Sténala jen potíchu, prohýbala se jako kočka a vydávala podobné zvuky.

„Tak už dělejte, dejte pryč ten studenej krám!“ Žena rozloženě šklubla nástrojem, který jí Conny přitiskla na břicho. „Nějakej módní nesmysl, k ničemu to není! Sama vím, že mám stahy!“

Žádná ze tří zdravotnic se už o rodičku nestarala, rozhodně ji tu nikdo nehodlal držet za ruku. Všechny tři stály na dolním konci lůžka, u jejích nohou. Porodní asistentka zkušenýma rukama sáhla do lůna křičící ženy.

Karin viděla, jak ven vyklouzla hlavička novorozence. Objevíly se spleené vlásky, černé jako smůla.

„Nástřih hráze nebude nutný.“ Anneliese jemně uchopila hlavičku a během několika sekund dítě točivým pohybem vyprostila.

„Aspoň nemusíme volat gynekologa.“

„Není tu co zašívát.“

Stehna paní Krippentrogové ochabla a roztáhla se.

Anneliese se rozloučila s pokrčeným nosem. „Přebíráte to? Tak ahoj zítra.“

Karin a Conny, nováček a zkušená asistentka, pracovaly ruku v ruce a položily drobného, černovlasého, vrtícího se človíčka na předehrátou váhu, pokrytou růžovým ručníkem. Cvičenými pohyby očistily ulepený obličejík, který se stáhl do čehosi plačtivého a pomačkaného.

„Paní Krippentrogová, je to překrásná zdravá holčička!“ Karin držela dítě opatrně v náruči a s rozzářeným úsměvem ho chtěla předat matce.

„To je mi fuk.“ Pacientka zírala do stropu a protočila panenky. „Kdy se můžu vrátit do svého pokoje?“

Novorozeně v Karinových rukou se rozkřičelo, jako by pochopilo to odmítnutí. „Všechno je v pořádku.“ Karin podržela malou holčičku hlavou dolů a vysála jí katétremskou ústní dutinu. Do plic se nesmí dostat plodová voda. Conny

rychlými, nacvičenými pohyby ošetřovala lhostejnou se tvářící rodičku.

Karin nemohla uvěřit, že tato žena může být tak bezcitná. Pod tvrdou skořápkou se přece musí skrývat nějaké měkké jádro. Ještě nikdy nic takového nezažila.

„Narodila se vám mimořádně krásná dceruška!“ Conny očistila ženě stehna a pak přes její ochablé tělo položila příkrývku. „Na holčičce ani nejsou vidět žádné porodní útrapy. Teď vám ji položíme na břicho.“

„Opovaž se. To děcko je z úletu s jedním Turkem a může mi bejt ukradený.“

„Co prosím?“ Karin přestala s omýváním.

„Tureckej spratek. Nechci ho.“

„Ale ta malá za to přece nemůže.“ Zděšená Karin odhodila mokré hadry do umyvadla a vydezinfikovala si ruce. Conny zavrtěla hlavou a vtiskla jí dítě, nyní už oblečené v různých dupačkách, do náruče. „Zkus to ty. Hodně štěstí.“

„Paní Krippentrogová...“

„Jseš hluchá? Nechci to vidět! Ten, co mi to udělal, se už beztak vypařil. Osud prostě. A teď chci zpátky do svého pokoje!“

Karin s dítětem v náruči polekaně ucouvla. Instinktivně přiložila nos k nyní už voňavé hlavičce a vdechovala nezaměnitelnou vůni miminka. Dokonce i v mladé začínající lékařce se probudily něžné city.

Conny byla rozhořčená stejně jako ona. Mlčky zatlačila paní Krippentrogové na břicho, aby se uvolnila placenta. Možná přitlačila trochu silněji, než bylo nutné. Žena zanađávala a zanaříkala bolestí. Nakonec obě zdravotnice i s dítětem mlčky opustily porodní sál. Krippentrogovou odvezl sanitář zpět do nadstandardního pokoje, kde po několika minutách vyčerpaně usnula. Dokonce i sanitář vrtěl hlavou. „Kdyby tohle byla moje stará...“ zamumlal a vyšel z pokoje.

O týden později

„Meruňkový džem?“

„Došel.“

„Tak zkus med.“

Jako obvykle seděly obě porodní asistentky a mladá lékařka brzy ráno v kuchyňce pro sestry a snídaly. Už dávno se spřátelily a zkušeně a s respektem spolupracovaly.

„Jak se daří té holčičce, pořád ještě nemá jméno?“

„Je na kojeneckém oddělení.“ Karin si med z lahvičky nakapala rovnou na čerstvou housku. „Krmím tu chudinku každé dvě hodiny odstříkaným mlékem od jiných matek. Pije dobře a při tom na mě kouká těma skoro černýma očima.“ Mladá lékařka naprázdno polkla. „Ještě nikdy jsem se nestarala o tak krásné miminko. Jak mohlo vyjít z takové ježibaby?“

„Když už o tom mluvíme, jak se daří té zlé princezně na hrášku?“

„Paní Krippentrogová si užívá péče prvotřídní porodnice. Podle vedení nemocnice se tu smí po porodu zotavovat celý týden.“

„Takže má pořád nadstandard?“ Anneliese zavrtěla hlavou a přitom si rozmíchávala cukr v kávě.

„No jistě,“ odfrkla si Conny. „Drzost vítězí, říkám to pořád.“

„Další matky na pokoji by si jinak stěžovaly na vedení.“ Karin zavrtěla hlavou. „Krippentrogová má tu drzost, že se nahlas rozčiluje, když ostatním přinesou děti na kojení a ty křičí. Takže je v nadstandardním jednolůžkovém pokoji.“

„Panebože!“ Anneliese odhodila lžičku. „Šestinedělku nemůžeme vyhodit na ulici! Ta moc dobře ví, co dělá.“

„To je vážně neuvěřitelné.“ Karin si strčila do úst poslední sousto housky s medem a podívala se na hodinky. „Každou chvíli má přijít paní z matriky. Dítě se musí

zaregistrovat a dostat jméno. Myslím, že bude potřebovat morální podporu.“

Sotva Karin vyšla na chodbu, uviděla štíhlou mladou ženu v džínách a modré halence s krátkým rukávem, jak s psací podložkou v ruce spěchá směrem k nadstandardnímu pokoji.

„Vy jste ta paní z matriky?“

„Prosím?“ Pihovatá žena se prudce otočila, až jí prameny hrzavých vlasů zavlály.

„Winklerová. Lékařka-stážistka. Velmi ráda bych vás doprovodila.“

„Proč? Zvládnou svou práci sama.“

„Něco takového jste ještě nezažila.“

Žena zvedla obočí. „Tak to jsem tedy zvědavá. Mimochodem, jsem Susanne Pichlerová. Říkej mi prostě Susanne.“ Natáhla ruku a Karin ji stiskla.

„Karin. Duševně se připrav.“

Po krátkém zaklepání obě mladé ženy společně vstoupily do jednolůžkového pokoje, kde je paní Krippentrogová, trůnící v posteli, probodla svým typicky chladným, pohrdavým pohledem. Obě si hned připadaly jako školačky předvolané do ředitelny za špatné chování. Susanne vrhla na Karin udivený pohled.

„Dobrý den, paní Krippentrogová.“ Susanne pacientce podávala ruku, ale ta zdvořilé gesto s pohrdavým pohledem ignorovala. Zjevně ji vyrušily při luštění křížovky.

„Jsem pracovnice matričního úřadu...“ Dál se nedostala.

„Už jsem vdaná. Nechte mě na pokoji.“

„Proto tu nejsem, paní Krippentrogová.“ Susanne se ušklíbla. „Jde o přihlášení vašeho dítěte, které jste porodila 2. července. Takže, jak se bude vaše dcera jmenovat?“

„To je mi fuk.“

„Jste její vlastní matka. Měla byste jí dát jméno.“ Susanne zabubnovala prsty na psací podložku a významně pozvedla obočí.

„Udělejte si to sama.“

Susanne vrhla na Karin další zděšený pohled. Ta čekala se založenýma rukama u stěny a nyní sotva postřehnutelně zavrtěla hlavou a pokrčila rameny. Vždyť jsem ti to říkala!

Susanne si odkašlala a dvěma prsty si posunula nahoru brýle bez obrouček.

„Měla jste devět měsíců na to, abyste si rozmyslela křestní jméno pro svou dceru.“

„Nechte toho kázání. Sama vím, jak dlouho jsem se musela s tím spratkem v břiše tahat. Koneckonců jsem ten průser zažila už sedmkrát. Jsem jako kočka, mám sedm životů.“ Žena se samolibě zasmála. „Jenomže já ty mláďata nemůžu utopit.“

Susanne zalapala po dechu.

„Paní Krippentrogová... potřebujeme jenom nějaké křestní jméno, pak se mě zase zbavíte.“

„Nějaký si vymyslete.“

„Cože, já?“ Susanne pomalu o krok ustoupila. „Já tedy rozhodně ne.“

„No tak támhle ta u zdi, co je moc fajnová, než aby se mnou dýchala stejnej vzduch. Jsem pro ni málo nóbl.“

Karin se chytla za hrdlo. „Nic takového jsem nikdy neřekla, paní Krippentrogová. Ale působíte na mě příšerně... chladně. Jak může matka nechtít vidět své novorozené dítě? A ani se neobtěžujete vybrat jméno pro svou vlastní dceru?“

„Víte co? Vaše poučování mě nezajímá.“ Paní Krippentrogová sáhla po svém bulvárním časopisu a poklepala na započatou křížovku.

„Ženský jméno na čtyři. Začíná na A.“

„Anna?“

„Né, to je jméno mý protivný tchyně, tu nemůžu vystát.“

Karin si odkašlala. Mozkové buňky jí pracovaly.

„Všechny ostatní děti jsou manželské, jenom tohle ne?“

„Do toho vám nic není. Dáte mi už konečně pokoj?“

Obě mladé ženy stály v rozpacích u lůžka té hyeny.

Karin se vzpamatovala jako první.

„Steffi!“

„Fajn. Říkejte tomu spratkovi Steffi, pro mě za mě. Ale moje příjmení nedostane. Krippentrog, to je jméno mého muže, a on s tím harantem nemá nic společného. Ani o něm neví.“

Ano, vzhledem k její objemnosti obě mladé ženy chápaly, proč to mohlo fungovat.

„Potom potřebujeme vaše rodné příjmení, paní Krippentrová.“ Karin si odkašlala a Susanne zacukalo v koutcích úst. Aspoň toho ohavného příjmení bude to chudátko ušetřeno.

„Dreierová. A teď odsud vypadněte, obě dvě!“

„Nejradši bys ji sama adoptovala, co?“

Anneliese se usmála na Karin, která už nějakou dobu přecházela sem a tam po pokoji kojenců a kolébala v náručí malou Steffi. „Už dvě hodiny máš přece volno!“

Karin zabořila nos do Steffiných hustých černých vlásků. „Jenom jí chci dopřát co nejvíc tělesného kontaktu, to je pro tak malé miminko nesmírně důležité. Ale adoptovat si ji samozřejmě nemůžu.“

„Já vím. To byl vtip.“ Anneliese nacvičenými pohyby skládala plenky a dávala je do police na stěně. „Slyšela jsem, že chceš ještě studovat psychologii?“

„Ano, sedm let jsem čekala, až dostanu studijní místo, a zatím jsem absolvovala všeobecné lékařství.“ Karin houkala vrnící miminko a pevně ho k sobě tiskla. „Ale nakonec se chci stát psychiatrickou. Chci pomáhat ztraceným duším, víš, těm, jejichž bolest není patrná na první pohled.“

„To se k tobě bude hodit, Karin.“ Anneliese kolegyni věnovala hřejivý pohled. „Kdybych někdy potřebovala doktora na hlavu, přijdu za tebou.“

Karin se usmála. „Konečně mě přijali ke studiu...“ Odmlčela se. „Takže nemůžu... totiž, nemám ani manžela, nedali by mi ji. Už jsem o tom mluvila i se svou maminkou.“

„Karin. Vážně to byl jen vtip. Vůbec by ses neměla zatěžovat takovými starostmi.“

Anneliese uložila poslední hraničku čerstvě složených plen do nástěnné skříňky a zavřela její dvířka tak hlasitě, až sebou holčička trhla. „V naší práci nesmíme míchat soukromý a pracovní život.“

„Já vím.“ Karin se narovnala a odhodlaně položila dítě do postýlky.

„Takže se půjdu učit.“ Naposledy pohladila miminko po hlavičce a sundala si z věšáku tašku.

Anneliese se za ní s úsměvem dívala. Škoda, že tahle schopná mladá žena odchází tak brzy.

ÚSTŘEDNÍ DĚTSKÝ DOMOV VE VÍDNI

O dva roky později, červenec 1974

„**A** kdopak je tahle šikovná malá osůbka?“ Bělovlasý dětský lékař se obrátil ke dvouleté holčičce, která seděla v ohrádce a rytmicky tloukla hlavou do tyček. Teklo jí z nosu a okusovala ucho gumovému králíčkovi.

„Jmenuje se Steffi.“ Robustní vrchní sestra automaticky vytáhla z kapsy u zástěry kapesník a rázně otřela tmavovlasé kudrnaté dívence obličej.

„Převedli ji sem pátý den po narození. Matka ji nechtěla, uvedla jenom, že otcem dítěte je nějaký Turek.“

„Aha.“ Pediatr si holčičku prohlédl a posvětil jí baterkou do uší. „Otevři pusku, Steffi.“

Steffi se zvedla na nožky a natáhla krátké ruce k muži v bílém plášti.

„Ci tě!“

„Aha, tak ty chceš jít ke mně, co?“

„Ci tě!“ Holčička upřela na lékaře velké tmavé oči. Měla překvapivě dlouhé, husté řasy.

„Má dostatek sociálních kontaktů?“ Doktor si dělal poznámky. „Chodí za ní nějaké návštěvy?“

„Ne. Nikdo tu ještě nikdy nebyl.“ Vrchní sestra zvedla křehké, dlouhonohé dítě z ohrádky a posadila ho na vyšetřovací stůl.

„Povězte mi o ní něco.“

„Rok strávila mezi čtyřiceti dalšími kojenci v jednom sále ústředního dětského domova ve Vídni. Bohužel máme také příliš málo personálu.“ Sestra pevně přidržovala vrtící se Steffi za paži, aby nespadla ze stolu. „Neškolené pomocnice, které tu pracují jen kvůli penězům, jsou naučené přebalovat a krmit děti každé čtyři hodiny. Jednou týdně se ti broučci váží, aby se zaznamenal jejich váhový přírůstek. Ale o Steffi se pečuje snadno. Usmívá se, když ji vezmete do náručí.“

Jako by to chtěla demonstrovat, štípla Steffi do tváře. „No tak se usměj.“

„Ci tě!“ Steffi odhalila řádku zářivě bílých mléčných zubů. „Jít plyč!“

„Nezkoušel ji už někdo adoptovat?“ Lékař Steffi postavil, přiložil jí k hlavě krejčovský metr a natáhl ho až k nohám. „Je neobvykle vysoká. Pohybuje se v horním percentilu výšky i váhy. Je naprosto připravená.“

„Ci tě, Steffi tě ce!“ Holčička zadupala nohama.

„Stůj klidně, Steffi, nevrť se. Dělej, co ti strýček doktor řekne.“

„Bude vysoká. A krásná!“ Doktor Steffi dovolil, aby si hrála s jeho stetoskopem. „Takové dítě zahřeje každého u srdce, no ne...?“

„Ale její matka ji neuvolnila k adopci.“ Vrchní sestra vzala Steffi stetoskop a položila ho na stůl u zdi. „Můžeme ji dát nanejvýš do pěstounské péče.“

Doktor si přitáhl židli. „Pošlete prosím mou zprávu na sociální péči. Jsem naprosto přesvědčený, že by to dítě mělo co nejdřív přijít do nějaké rodiny. Tady přece nemůže zůstat natrvalo. Nebo snad má nějaké problémy s chováním?“ Posadil si holčičku na klín, a ta mu po celou dobu bušila oběma ručkama do nohou: „Ci tě!“

„Samozřejmě, je osamělá, měla se už dávno socializovat.“ Sestra k sobě Steffi energicky přitáhla a znovu ji postavila na nohy. „Pojď, Steffi, neobtěžuj!“

„Takže bych chtěl, aby byl Steffin spis na hromadě ,děti určených do pěstounské péče‘ úplně nahoře, a až příště přijdu, nechci tu malou už tady najít.“

Starý pediatr pohladil Steffi po hlavě. „Brzy si najdeš rodinu, malíčká. To by bylo, aby tě nikdo nechtěl. Přiju ti hodně štěstí.“

ÚDOLÍ RENNAU VE ŠTÝRSKU, VESNICKÝ KOSTEL SV. JOSEFA

Říjen 1975

„Draží bratři a sestry v Kristu...“ Dobře živený farář na kazatelně rozpráhl ruce, takže ve světle zelené klerice vypadal jako tlustý motýl, který se chystá vzlétnout. „Hovořil jsem nyní o těžkém hříchu potratu a všichni víme, jaké černé ovce jsou tady mezi námi. Bůh všechno vidí! Potrat je vražda.“

Neboť co je psáno již v Desateru přikázání? NEZABIJEŠ!“ Jeho silný hlas duněl celým kostelem, odrážel se od stěn a kazatel si zjevně užíval své vlastní ozvěny.

Shromážděná farní obec ani nehlesla. Zaražené, vážné pohledy věřících se upíraly na studenou podlahu. Slyšet bylo jen povrzávání v trámové starých dřevěných lavic a z předních řad, určených dětem, se ozýval tlumený chichot. Venku podzimní vítr zuřivě škubal větvemi a shazoval na zem barevné listí. Muži v kloboucích s kamzičími štět-kami na sucho polykali a už se viděli v nedalekém hostinci, zatímco ženy si utrápeně tiskly ruce na příliš těsné dirndlové živůtky a myslely na nedělní pečení doma v troubě. Děti navlečené do svátečních krojů, které si nesměly ušpinit, se k smrti nudily a začaly se navzájem štouchat do žeber. Ministranti na dřevěných lavicích zatínali sepnuté ruce a snažili se neodmlet hladem, protože před svatým přijímáním nesní-dali. Několik starých babiček probíralo kostnatými prsty růženec, jeden staroch nenápadně vylovil z kapsy placatci, ale pod přísným pohledem své ženy ji zase hned schoval. Varhaník nahoře na kůru už potají zkoušel rejstříky svých varhan a protahoval si bolavá záda. Jak dlouho bude tohle kázání ještě trvat?

„Ale jsou mezi námi i dobří křesťané.“ Kněz sepnul ruce a přešel pohledem po věrných a oddaných návštěvnících kostela, kteří seděli před ním, téměř všichni v tradičních krojích. „Dobří lidé, kteří vědí, čeho si od nich Bůh žádá. Lidé, kteří jsou milosrdní. Kteří žijí podle Božích přikázání.“

Stále ještě panovalo sklíčené ticho. Jenom někomu hlasitě zakručelo v břiše.

„Neboť Bůh všechno vidí a láska k bližnímu je milosrdenství.“

Otylý chlapec v příliš těsné kamizole do toho ticha škytl, načež se celý houf dětí začal hihňat.

„A to NENÍ k smíchu!“ zaburácel farář z výše své kazatelny.

Zvedl varovně ukazováček a zahrozil farníkům. „Všechno to stojí v Bibli. Všechno je předurčeno. Setba, která vzejde, a setba, která uschne.“ Odmlčel se a nechával doznít ozvěnu svého hlasu.

Členové farní obce s vědomím svých provinění skláněli hlavy.

„Vezměme si tedy všichni za příklad křesťanskou rodinu Kellerknechtových.“

Stovky hlav se otočily k početné rodině sedící v předposlední lavici, oblečenou v tradičních lodenových oblecích a dirndlech, dívky s copánky sepnutými na temeni, chlapci s úhledně nakrátko ostříhanými vlasy.

„Pokaždé, když jim Pán ve své dobrotě daruje dítě, vezmou si k němu další ze sirotčince. Oni jsou ten biblický příklad, o němž hovořím! Jejich malé Brigittě jsou teď tři roky, a oni si k ní vzali malou Steffi. TOHLE se líbí Bohu, našemu Pánu.“

Lidé v kostele teď málem zatleskali. Jenže to by bylo nepřístojné, a tak jen příkyvovali a souhlasně mumlali.

„To ONI rozmnožují Boží dar svou křesťanskou láskou k bližnímu! To ONI se obětují a každý rok znovu a znovu projevují milosrdenství osiřelému malému stvoření! Provozují jen malé zemědělské hospodářství, sejí, sklízají, důvěřují v Boha a ten je přece uživí. Pomodleme se tedy za rodinu Kellerknechtových a jejich vlastní děti a další děti v pěstounské péči, kteří si váží Božích darů, pilně pracují a nesedí se založenýma rukama a nečekají, až jim budou do huby létat pečení holubi. A už vůbec neodmítají dar, který jim Bůh ráčil udělit, a nenechají si ho vyrvat z těla! A tak zakončím citátem našeho Pána Ježíše Krista, který zemřel na kříži za naše hříchy:

Cokoli jste učinili jednomu z těchto mých nejmenších bratrů, mně jste učinili. AMEN. Modleme se.“

Hlavy se otočily zpět dopředu a celá obec se sténáním klesla na kolena.

„Pojď už, Hansi, chtěla bych ještě poděkovat panu faráři za to krásné kázání!“

Paní Kellerknechtová si upravila praktický krátký účes a pevněji si přitáhla šátek kolem buclatých ramen. „Taková krásná mše!“

Zjevně jí dělaly dobře uctivé pozdravy ostatních farníků, kteří se nyní houfně hrnuli z kostela. Většina mužů v lodenových kamizolách a kožených poctivicích zamířila do nedalekého hostince. Děti se honily po návsi před kostelem, házely po sobě kaštany a listí, konečně vysvobozené z devadesátiminutového, pro ně nepochopitelného obřadu. Hudebníci si balili dechové nástroje, varhaník zamkl varhany, kostelník počítal mince.

Hans Kellerknecht nadzdvihl klobouk ozdobený nádherou kamzičí štětkou, když kolem nich po cestě do hostince procházel starosta.

„Zdravíčko, starosto.“

„Zdravíčko, Hansi. Teda, ten farář vás dneska vychválil.“

„Však jsme si taky vzali do péče už třetí děcko! Steffi se jmenuje. A je prej hezká, říká moje žena. Má úplně tmavý vlasy. A tmavý oči.“

„Pámbu požehnej.“

Paní Kellerknechtová popadla za zápěstí svého šestiletého Andiho, který s hlasitým křikem pobíhal kolem. „Kolikrát jsem vám říkala, že si ty nedělní šaty nesmíte ušpinit!“

Zatřásla chlapcem a energicky mu oprašovala z kazajky listí a špínu.

Chlapeček se provinile podíval na matku a hned od ní schytl pořádnou facku. Nikdo z mnoha přihlížejících se nepozastavil nad takovou výchovnou metodou, která tu byla naprosto normální. I dítě se jen se slzami v očích krátce chytilo za pálící tvář.

„A teď běž a svolaj svoje sourozence. Navzájem se opucujte. Pan farář si o nás nesmí udělat špatný dojem! Co by si jen lidi pomysleli!“ Plivla na kapesník a otřela hošíkovi obličej.

Za pár vteřin stály děti Kellerknechtových, Hanni, Matti, Andi a Brigitta, vedle sebe jako stupínky před svými hrdými

rodiči. Kněz k nim přivlál ve svém světle zeleném rouchu a každé dítě po řadě pohládl po hlavě. „Tak co, byli jste poslušní?!“ Sklonil se k nejmladší, tříleté Brigittě v dirndlu a potřásl jí ručičkou. „A ty teď dostaneš sestřičku? To se musíš určitě moc těšit!“

Holčička stiskla rty, ale když jí matka stiskla rameno, udělala způsobné pukrle.

„Požehnej vám Pánbůh, Kellerknechtovi.“

Kněz potřásl rukou zbožným věřícím. „A co to bude tentokrát?“

„Turecký děcko. Ale my hledíme jenom na její srdce.“

„Ano, původ těch dětí si nemůžeme vybírat. Ježíš řekl: ‚Nechte maličké přijít ke mně. Udělejte z ní dobré, poslušné křesťanské dítě.‘“

„Samozřejmě, pane faráři. Určitě.“

„Integrují se ti svěřenci dobře?“ Kněz ve svých masitých tlapách stále svíral selčinu rozpraskanou dlaň.

„No, to víte, potřebujou pevnou ruku.“ Hans Kellerknecht se narovnal v zádech a nakroutil si knír. „Dyť pocházejí od kdoví jakých asociálů.“

„Kdo své dítě miluje, ten ho trestá.“ Farář konečně pustil ruku paní Kellerknechtové a ustoupil o krok stranou. „Budete-li mít jakékoli dotazy nebo potřebovat pomoc, můžete se na mě kdykoliv obrátit. Dnešní kostelní sbírka je každopádně určená pro vás.“

„Pane faráři, opravdu si velice vážíme vaší pomoci.“ Paní Kellerknechtová zvedla do náruče svou tříletou Brigittu a upravila jí bílé podkolenky. „V neděli chce být člověk úhledně oblečený.“

Farářův pohled přešel po dětech, stojících vedle sebe jako písťaly varhan.

„Buďte všichni pěkně hodní a dělejte svým rodičům jen samou radost! Pomáháte hezky v hospodářství?“

Děti způsobně přikyvovaly a přešlapovaly z nohy na nohu. Farář si nevšiml, že starší chlapec a jedna z dívek silně pobledli.

„A teď mě omluvte, rád bych pozdravil ještě další farníky.“
„Samozřejmě, pane faráři. A děkujeme vám za krásné kázání.“

Rodina Kellerknechtových se hrdým krokem pomalu vydala ke svému autu.

OSAMĚLÁ USEDLOST VE ŠTÝRSKU

2. listopadu 1975

„Steffi, koukej, už jsme tady!“
„Bílý mikrobús s nápisem „Úřad péče o mládež Vídeň“ kodrcal po cestě vysypané hrubým šterkem do kopce ke statku Kellerknechtových a zvedal za sebou hustý oblak prachu. Hospodářství ani zdaleka nepatřilo k nejkrásnějším zemědělským podnikům v okolí. Fasáda místy opadávala, barva na oknech byla vybledlá, ale před každým přece jen visel truhlík na květiny, i když v tuhle roční dobu už byly zakryté smrkovými větvíčkami.

„Nadechni se, Steffi, to je nádherný venkovský vzduch!“

Birgit, sociální pracovnice z úřadu péče o mládež, stáhla zaprášené okénko.

„No, jakpak se ti tu líbí?“

Steffi, která už měla skoro tři a půl roku, se probudila. Cesta z Vídně byla dlouhá, holčička musela více než tři hodiny tiše sedět na zadním sedadle a stoicky snášet otřesy. Pach prasat a krav byl pro ni cizí a neznámý. Dlaněmi si zakryla pusku a nos a sklonila hlavu.

„A tady k nám běží i pejsek!“ Birgit ještě jednou silně sešlápla plynový pedál, aby překonala poslední výmoly na polní cestě, která vypadala jako starý, dřevěný a na okrajích roztřepený pás.

Se štěkotem k nim přiběhl velký černý pes, jeho hlavu dělilo od Steffina obličej je jen špinavé sklo. Špičaté zuby se k ní přiblížily skoro na dotek.

Holčička sebou znovu trhla, ručky si přitiskla na oči a schoulila se na sedadle.

Sliby a lákání pečovatelek v sirotčinci způsobily, že v jejím malém mozečku vznikl jakýsi pohádkový hrad, kde paní Zima vytrásá bílé polštáře a ploty jsou z perníkových srdíček. Realita v tomto šedivém, deštivém podzimním dni vypadala úplně jinak.

Sociální pracovnice zatáhla ruční brzdu a vyskočila z vozu. „Koukej, Steffi, támhle stojí tvoje nová maminka!“

Steffi se odhodlala podívat na dost ponurou usedlost. U zadního vchodu stála obtloustlá žena v dirndlu a s krátkými vlasy a držela za ruku malou plavovlasou holčičku, také v kroji.

Birgit prudce otevřela boční posuvné dveře mikrobusu: „Steffi, pojd' ven. Jsi u své nové rodiny.“

Velký černý pes poštěkával Steffi hned u nohou, obutých v botičkách a navlečených v tenkých punčocháčích.

„Hasso, k noze!“ Nová matka psa písknutím přivolala k sobě a uvázala ho na řetěz.

„No tak, Steffi, pojd' už. Chci se vrátit dřív, než se setmí.“

Birgit dívku odhodlaně vytáhla z auta a postavila ji na štěrku. Hubené nožičky se roztráslы strachem a rozčilením. Doufám, že se teď nepočurá, pomyslela si Birgit, to by byl hodně pitomý první dojem. Kellerknechtovi si navíc berou jenom děti, které už jsou bez plenek, tak to bylo domluvené.

Sociální pracovnice vytáhla z auta Steffiny věci: žlutou plastovou tašku, ve které byla jedna sada náhradního prádla a okousaný růžový zubní kartáček. Nic jiného. Ani plyšové zvířátko.

„Pojd' sem, maličká, ať se na tebe podívám.“

Paní Kellerknechtová se sklonila a potřásla Steffi ochablou studenou ručičkou.

„Jsi opravdu hezké dítě.“ Pohládila ji po tváři a nadzvedla jí bradu, protože Steffi vytrvale zírala do země. „Musíš se na mě dívat, když s tebou mluvím. Jsem tvoje nová maminka. No ne, tak krásné husté řasy a dlouhé krásné vlasy. To se bude Hansovi líbit.“

Nechala obě tříleté holčičky, aby na sebe strnule zíraly, a obrátila se k sociální pracovnici.

„Nechtěla byste rychle zaskočit na kafe a jablečný štrúdl?“ Celý rozhovor se odehrával za dunivého štěkotu psa, který pobíhal v kruzích, které mu dovolil řetěz, zlostně vrčel a snažil se skočit na děvčata. Steffi vystrašeně o krok ustoupila a jednou odřenou polobotkou šlápla do louže. Baculatá Brigitta se zasmála.

Zevnitř se linula lákavá vůně. Malé Steffi se křečovitě sevřel žaludek. Ještě nikdy necítila nic tak lahodného.

„Ach, hrozně moc bych ráda, paní Kellerknechtová, ale nejsem zvyklá řídit mikrobús a upřímně řečeno, netroufám si jet zpátky potmě...“

„Tak si aspoň s sebou vezměte na potom pořádnou svačinu. Koukněte, už jsem vám něco nachystala.“ Paní Kellerknechtová spěšně zašla do domu a o chvíli později se vrátila s přeplněným košíkem: „S vřelými pozdravy vašim kolegům ze sociálky. Přidala jsem láhev domácího šnapsu pro šéfa a kousek pečeného vepřového, je úplně čerstvé.“

„No ne, paní Kellerknechtová, to vážně nebylo nutné...“ Váha koše Birgit málem porazila.

„A samozřejmě tři flašky našeho domácího jablečného moštu a sýr z naší vlastní produkce...“ Bodrá selka zapraskala červenobíle vzorovanou kuchyňskou utěrkou. „Příště mi to přivezete zpátky, že jo?“

Birgit si v duchu gratulovala, že jí dobrácká selka do košíku nestrčila živé sele. Z chléva se ozývalo ohlušující kvičení a dupání zvířat a také krávy v sousedním stání už netrpělivě bučely a s těžkými řetězy přešlapovaly z nohy na nohu.

„Vidíte, je tady spousta práce!“ Paní Kellerknechtová zamávala Birgit, která jí pozdrav oplátila, jakmile nastoupila do mikrobuse a odložila těžký koš na sedadlo spolujezdce.

„Buď hodná, Steffi, brzy se na tebe přijedu podívat!“

„To nemusíte, víte přece, že se svěřenými děcký máme zkušenosti.“

Paní Kellerknechtová postrčila dívky do domu. „Vlastně to máme radši, až si děcka nejdřív zvyknou na nový domov.“

„Samozřejmě. Taky to tak vidím.“ Birgit za sebou přibouchla dveře, stiskla klakson a s rachotem vyjela ze dvora, zanechávajíc za sebou oblak prachu. Při odbočování kolem chlěva mikrobuse málem přešel kohouta, který s rozhořčeným křikem a máváním křídly odlétl stranou. Pes se znovu rozštěkal a málem se na řetěze uškrtl. Třiapůlletá Brigitta ho odvázala a pes se se zlostným štěkáním rozběhl za mikrobusem.

Steffi stála na chodbě a cítila, jak jí něco teplého a vlhkého promáčelo punčocháče a stéká po nohách jako kluzký had.

OSAMĚLÁ USEDLOST VE ŠTÝRSKU

O dva roky později, léto 1977

„Maminko, můžu si jít hrát na dvůr?“ Steffi opatrně postavila na příborník poslední hrnek, který právě osušila děravou utěrkou. Měla na sobě obnošenou zástěrku po své pěstounské sestře Brigittě a bosá seskočila ze stoličky, na které stála, aby dosáhla na domácí práci. „Brigitta je už tak dlouho na houpáče!“

„A co přibory?“ Paní Kellerknechtová lehce klepla pětiletou holčičku po hlavě kapajícím kartáčem na nádobí, takže jí voda stekla za krk. „Zapomněla jsi na ně schválně?“

„Ne. Promiň, maminko.“ Steffi poslušně vylezla zpátky na dřevěnou stoličku.

„Tak je pořádně umyj a dej do správných přihrádek v zásuvce.“

Paní Kellerknechtová si otřela ruce do zástěry a spěchala k otevřeným dveřím na dvůr, kde se už zase rozštěkal pes na řetěze.

„Á, pošťák. Pozdrav pámbu! Dáte si kafčo, nebo štamprli?“

„Ne, díky, paní Kellerknechtová. Ale potřeboval bych tadyhle podpis.“

Muž v uniformě zvědavě nakoukl do obytné kuchyně. „A co ti malí drobcí, pořád tak pěkně pilní?“

Na sporáku, nebezpečně blízko zaneprázdněné pětileté dívky, už bublal obrovský bílý hrnec plný brambor.

„No jo, todle dělaj rádi, že jo, Steffi? Hádají se o to, kdo smí pomáhat mamince. Starší jsou ve škole, takže Steffi dnes může mamce pomáhat a je na to hrozně hrdá.“

Venku vrzala v rezavých pantech houpačka, na které ležela na břiše s vyzývavým výrazem pětiletá Brigitta. Samou nudou už nohama vyhrabala v zaprášeném šterku velkou brázdu.

„Ale tvoje vlastní taky není ve školce?!“

„Ta dneska dělá společnost Steffi. Moje Brigitta je opravdový zlatíčko.“ Paní Kellerknechtová zašilhala na doporučený dopis jako datel na cosi, co mu spadlo do hnízda.

„Kdy si Steffi přijde hrát?“ zabručela Brigitta znuděně.

„Až bude hotová.“

Paní Kellerknechtová podepsala žlutý útržek, který jí pošťák přidržel, a zabouchla dveře.

Steffi, usilovně leštící těžké lžíce a nože, koutkem oka sledovala jak svou sestru venku na houpačce, tak matku, která těžce dopadla na kuchyňskou židli a rukou si prohrábla vlasy.

„Doporučenej dopis z péče o mládež, zase nějaký malér.“

Vytrhla malé Steffi z ruky nůž, který právě utírala, a rozřízla tenkou šedou obálku. Zavrtěla hlavou, přelétla očima úřední řádky a plácla dopisem na kuchyňský stůl. „To by se jim tak líbilo.“

„Co by se jim líbilo, maminko?“ Steffi v příliš krátkých šatíčkách se otočila k rozzlobené ženě, která si třesoucími se prsty nalávala panáka borovicového likéru. Z utírané lžice ukápllo na kuchyňskou podlahu pár kapek vody.

„Dávej přece pozor, všechno tu zaviniš!“

Paní Kellerknechtová vztekle vyskočila a vytrhla Steffi polévkovou lžici z ruky.

„Jsi prostě nemehlo!“ Už se napřahovala, aby Steffi plácla lžicí po zadečku, ale zarazila se uprostřed pohybu, protože se rozlétly dveře a dovnitř vtrhl Hans Kellerknecht v modrém pracovním overalu a pracovních holínkách.

„Už bude oběd? Mám děsnej hlad.“ Sedlák si strhl z hlavy čepici a pověsil ji na věšák. Dovnitř se s ním vetřel štiplavý zápach kravína a vepřína, na botách měl nalepené velké hroudy hlíny.

„Proboha, sundej si ty bagančata!“ vyjela na něho paní Kellerknechtová. „Nebudu tu kuchyň stírat podruhé.“

„Co furt máš?“ Pan Kellerknecht si stáhl holínky a luskl prsty. Bosá Steffi okamžitě seskočila z kuchyňské stoličky, sehnula se pod stůl a vynesla těžké páchnoucí boty ven ze dveří. Vzápětí se vrátila s hrubými plstěnými pantoflemi, vlezla pod stůl a navlékla je sedlákovi přes mnohokrát zalátané ponožky.

„Pošta od péče o mládež.“ Paní Kellerknechtová zkoumavě píchala do brambor na sporáku a našťavaně odkopla stoličku, která jí při tom zavazela. „Chtějí nám vzít Steffi.“

„To vůbec nepřipadá v úvahu. Že jo, Steffi?“ Sedlák bouchl dlaní do stolu. „Teď, když ses všechno tak dobře naučila a jsi poslušná.“

Venku provokativně zavržala houpačka pod znuděným obtloustlým dítětem.

„Běž si hrát!“ Paní Kellerknechtová popadla holčičku za rameno a vystrčila ji ze dveří. „Ale běda, jestli uslyším, že se hádáte!“

Za zvuků žárlivého štěkání černého psa a jasných hlásků dětí, které se hádaly o to, kdo a jak dlouho bude na houpačce, sáhl sedlák po dopisu.

„Biologická matka dala souhlas s adopcí.“ Poškrábal se na krátce ostříhané hlavě. „To znamená, že má Steffi jít od nás?“

„Dyť ti to říkám!“

„Zbláznila se ta bába? Dyť nás ta Krippentrogová ani nezná.“

Paní Kellerknechtová se posadila vedle něho na dřevěnou lavici a bubnovala prsty na desku stolu.

„Hele, nech toho. Jde mi to na nervy.“

„Tuhle tady někdo byl.“ Znovu naplnila sklenici a posunula ji k manželovi. „Nějaká příšerná ženská.“

„Kdy?“ Zlostně se na ni ohlédl.

„Před pár tejdnama. Všichni jste byli na poli, Steffi taky. Ta ženská vylezla z kukuřice, vypadalo to, že tam byla přes noc. Musela to bejt Steffina matka. Měla takovej chladnej, arogantní pohled.“

„A to mi říkáš až teď?“ Sedlák zazíral na svou ženu přimhouřenýma očima, v dlani sevřel sklenici kořalky.

„Hned jsem ji vyhnala, myslela jsem si, že je to nějaká tulačka.“

„A vůbec jste spolu nemluvily?!“

„Ale no jo...“ Selka rozpačitě okolkovala. „Tvrдила, že je Steffina matka, a chtěla se kouknout, jak se holka má. Byla s ní ještě nějaká mladší ženská.“ Začala znovu utírat stolní desku, ale sedlák jí loktem odstrčil ruku. „Řekla jsem jim, že takhle by mohl přijít každý a že mají táhnout, odkud přišly.“

„To jsi dobře udělala.“ Sedlák ji náhle objal kolem ramen a svou tlapou ji pohládl po krátkých, popelavě plavých vlasech. „Toho hezkýho ptáčka si nenecháme ulítnout, že ne, paničko? Ještě se bude na leccos hodit...“

Paní Kellerknechtová odrazila manželovu ruku, vyskočila a strhla poklici z kouřícího hrnce: „Sakra, zapomněla jsem na brambory!“

Popadla dvě chňapky a v proudu páry slila z brambor vařící vodu.

„A vy dvě tam venku, okamžitě se přestaňte hádat,“ zakřičela otevřeným kuchyňským oknem. „Nebo ta houpáčka přijde do chlíva!“

Práskla hrncem na kuchyňskou linku. „A co teď uděláme?“

„Myslíš s těma bramborama? Tak holt z nich uděláš kaši!“

„No tak, Hansi! Myslím s tím papírem od úřadu!“

„Tady se píše, že Steffi má vyšetřit posudkovej doktor, aby zjistil, jestli je vhodná k adopci.“

Paní Kellerknechtová odhodila chňapky na stůl. „Samozřejmě, že není. Na svůj věk je moc slabá a hubená. Pořád se ještě v noci počurává. Prostě asociál.“

Pan Kellerknecht tázavě zvedl obočí.

„Fakt to dělá? Mám jí nařezat?“

„Nedělá to, ale kdo mi dokáže, že to tak není?“ Selka se zašklebila, jako by právě udělala dvojsmyslný vtíp.

„Myslím, že umí slušně zamakat. A chápe, co se po ní chce. Zrovna posledně na poli...“

„Hansi, copak tomu nerozumíš?“ Paní Kellerknechtová rozpráhla ruce. „Samozřejmě jsme ji už moc dobře vychovali. Ale pro nás, ne pro cizí lidi.“

Pan Kellerknecht mlčel a kopl do sebe poslední doušek pálenky.

„Tady přece píšou, že ji mám 14. července přivést na úřad péče o mládež v Grazu.“ Paní Kellerknechtová popadla dokument. „Taky že to tak provedu, uděláme si se Steffi krásnej den ve velkém městě. Ale cestou v autobuse,“ sáhla do horní police starého kuchyňského příborníku, „jí dám pár kozlíkovejch kapek na kostku cukru, má ho ráda. Občas jí to dávám, když je fakt hodná.“

Otevřela okno. „Už mám dost toho hádání tam venku. Brigitto, jdi si hrát do dětskýho pokoje, a Steffi, ty zameť dvůr! A kdo nebude poslouchat, může se těšit na rákosku!“ Prudce postavila na stůl talíře a s rachotem k nim položila příbory. „Dobře je umyla, ta malá. Můžeme jíst, jen co se děcka vrátí ze školy.“

Pan Kellerknecht přikývl. „Děláme všechno správně. Farář to taky říkal. A Steffi jim nikdy nevrátíme.“

GRAZ

O necelé dva týdny později, 14. července 1977

„Neloudej se tak, Steffi, celou cestu tě musím vláčet!“
Paní Kellerknechtová, na počest toho dne s čerstvě naondulovanými vlasy a v upnutém dirndlu, za sebou táhla holčičku, která vypadala popleteně a omámeně.

Z hlavního nádraží v Grazu jely tramvají a Steffi žádný z těchto hlučných dopravních prostředků ještě nikdy neviděla. Při každém neznámém zvuku sebou bázlivě a rozčileně škubla, cupitala neobvykle drobnými krůčky, oblečená do trochu krátkého dirndlu, který jí paní Kellerknechtová to ráno navlékla. Brigitta se do něj už nevešla.

Holčička pevně svírala matčinu ruku. Zneklidňovala ji ta spousta aut i skřípající tramvaj. Když kolem projela sanitka s houkající sirénou, objala matčiny nohy a rozplakala se. „Mami, já chci domů!“

„Nedělej tyjátr,“ napomenula ji paní Kellerknechtová. „Lidi už po nás koukaj!“

„Ale je tu takový rámus a já jsem moc unavená! Bolí mě z toho uši!“ Steffi si přitiskla ruce na ouška.

„Nerozcuhej si vlasy! Ještě na ten úřad přijdeme pozdě!“ Selka znovu prudce škubla ručkou otupělého dítěte a dál ho táhla ulicemi. Vládlo v nich letní vedro a hustě natěsnané domy i asfalt byly rozpálené tetelivým žářem.

Konečně dorazily do kanceláře péče o mládež a posadily se na dřevěné židle, stojící v řadě na chodbě.

„Hele, běž si hrát!“

Paní Kellerknechtová ukázala na herní koutek se stavebnicemi a kostkami lega, o které by se Steffi normálně drala, ale ta teď jen seděla sklesle na židli a houpala tenkýma nohama. Kozlíkové kapky zaúčinkovaly.

„Nebo si aspoň něco najdi tady v omalovánkách!“

Omalovánky byly poklad, jaký Steffi doma na farmě nikdy neměla. Jenom Brigitta jedny dostala, a k tomu třicet různobarevných pastelek, kterých se Steffi nesměla ani dotknout. A teď je to nevděčné děcko nechce!

Paní Kellerknechtová si našťavaně prohrábala svůj praktický krátký sestřih a napila se z láhve limonády, kterou si s sebou přinesla.

„Pojďte prosím dál, pan doktor teď má na vás čas.“ Sociální pracovnice kráčela před nimi dlouhou vyhřátou chodbou, kde v prudkém slunečním světle před okny tančily částečky prachu. Venku zarachotila tramvaj, a když pronikavě zazvonila, Steffi se znovu přitiskla k matčiným nohám.

„Je prostě trochu opožděná ve vývoji.“ Paní Kellerknechtová ze sebe holčičku setřásla a obrátila ji zpět správným směrem. Při tom se na pracovníci podbízivě usmála a byla ráda, že její poslední poznámku uslyšel i lékař, protože dveře už byly otevřené.

„Opravdu? Tak to se na to sami podíváme.“ Brýlatý posudkový lékař podal ruku paní Kellerknechtové a potom i Steffi. „Řekni mi, Steffi, s čím by sis chtěla hrát?“ Ukázal na herní koutek.

Steffi se trochu omámeně odpotácěla k velkému plyšovému zvířeti ležícímu na červené pohovce a pevně se

k němu přitulila. V dirndlu, který jí byl příliš krátký, si lehla na divan s medvědem téměř stejně velkým jako ona sama a objala ho rukama i nohama.

„Paní Kellerknechtová, víte, proč jste se Steffi tady?“

Bezradně se na něho podívala a pokrčila rameny.

„Udělám dnes Steffi nějaká vyšetření, aby se zjistilo, jestli je vhodná k adopci. Rozuměla jste mi?“

„Ano, samozřejmě. Ale koukejte, ona se takhle chová pořád, vrhá se kolem krku každému cizímu člověkovu a chce se s ním mazlit. To přece není normální.“ Podezřívavě si dítě prohlížela.

„Steffi, máš toho medvídka ráda?“ Lékař se otočil k dítěti, které vypadalo podivně unaveně a nepřítomně.

Steffi se usmála a podala plyšové zvíře muži v bílém plášti.

„Ty mi ho dáš? To je ale od tebe moc hezké.“ Lékař natáhl ruku po hračce, ale v tom okamžiku mu ji Steffi vytrhla a zabořila obličej do plyšového kožíšku.

„Vidíte, pane doktore, ona ještě vůbec neumí rozlišit, co je moje a co tvoje. Doma vždycky všechno chce a kouše a škrábe, když jí některý sourozenec zkusí tu hračku vzít. Taky se ještě počurává do postele.“

Asistentka holčičce změřila výšku a váhu, lékař se jí podíval do pusy a poslechl si její plíce. Steffi všechno bez rep-tání snášela.

„Je to naprosto zdravé a dobře vychované dítě.“ Lékař pohládl Steffi po tmavých kudrnatých vlasech a s úsměvem se obrátil k paní Kellerknechtové. „Určitě z ní máte velkou radost.“

„No, to jo, ale připadá mi, že je trochu opožděná. Moje dcera Brigitta už umí o moc líp mluvit.“ Paní Kellerknechtová si založila ruce na prsou. „No jen se koukněte! Dyť vůbec nemluví! Skoro jako by to neuměla!“

„Víte, děti se vyvíjejí různě. Navíc přece byla tři roky v dětském domově.“ Lékař se na pojízdném křesle přesunul

ke stolu a podíval se do svých píssemností. „Ze zkušenosti vím, že těm nejmenším poskytují v domově jen to nejnutnější, ale žádnou náklonnost ani podporu tam nedostanou.“

„No, a my si to teď musíme vyžrat.“ Paní Kellerknechtová nafoukla tváře a rukou se ovívala. „A přitom s ní pořád cvičíme, vid', Steffi? Vidíte, vůbec nereaguje.“

Pediatr se na křesle odsunul od stolu. „Uděláme ještě vývojový psychologický test. Pak budu vědět víc.“ Pokynul asistentce a sehraný tým se společně pustil do práce. „Nechcete počkat venku, paní Kellerknechtová? Třeba byste si mohla zajít na zmrzlinu? Nedaleko je malá kavárna.“

„Ne, ani na vteřinu to dítě nespustím z očí. Co vás to napadá!“

Mýlil se zkušený posudkový lékař, nebo výraz ve Steffiých očích ještě víc zmatněl?

Během další čtvrt hodiny musela Steffi poznávat a pojmenovat obrázky domů, lidí a krajin, opakovat, co jí říkali, a sama kreslit. Pracovala tak horlivě, jak jen ve svém omámeném stavu dokázala.

Jak vzácně jí v jejím krátkém životě někdo věnoval takovou soustředěnou pozornost? Bojovala proti únavě a užívala si náklonnosti toho laskavého muže a jeho vlídné kolegyně. Nakonec si chtěla sednout lékaři na klín. Byla vyčerpaná a popletená, ale důvěřovala tomu přívětivému, pozornému muži a přitulila se k němu.

Lékař se usmál. „To je pěkné, že je ta malá tak bezprostřední.“

„No tak to vidíte. Věší se kolem krku cizím lidem. Hlavně mužským. Klidně si to tam zapište.“

Paní Kellerknechtová se vyzývavě podívala na asistentku.

„Jakým mužským?“ Doktor se zamačkal.

„No, pošťákovi a farářovi.“

„Ty ale zná. To přece není nic neobvyklého.“ Pohlídl dítě po vlasech.

„Moje Brigitta to nedělá. Ta ví sama od sebe, co a jak se sluší a patří.“

Doktor přestal holčičku hladit a zvedl obočí.

„Steffi nechodí do školky?“

„Ne, nejde to. Ona se neumí skamarádit s ostatními děčkama, vždycky je z toho hádka a pranice. Když nejde všechno po jejím, tak kouše, škrábe a křičí. Na veřejnosti se za ni člověk musí stydět. Nikdo jiný by si s touhle divoškou vůbec neporadil.“

Doktor si přes kudrnatou hlavičku usínající malé pacientky dělal poznámky. Všechno, co ta žena tvrdí, se mu zdálo být v příkrém rozporu s tím, co tady viděl.

„S čím si Steffi nejraději hraje?“

„Sedí celé hodiny na houpačce a zírá do prázdna. Sama neví, co se sebou. Vůbec bych ji nemohla posílat do školky. Ostatní děcka se jí bojí.“ Paní Kellerknechtová se důvěrně předklonila dopředu, takže jí bujně poprsí málem vyklouzlo z výstřihu: „Je to dcera nějaký asociálky, jednou jsem ji viděla, přespávala u nás na poli, v kukuřici, něco takového se přece nedělá, a otec je bůhví kde, nějakýj Turek. Však víte, jeden z těch podvodníků na sociálních dávkách.“

Lékař to všechno ignoroval a znovu něco zapisoval do Steffiny složky.

„V jejím věku je velice důležitá všestranná podpora. Možná potřebuje trochu víc času, aby dohnala děti ve svém věku. Na adopci je asi ještě brzy. Tak snad příští rok.“

Paní Kellerknechtová zaklapla tak silně uzávěr své kabelky, že se spící dívka s trhnutím probudila.

„Moje řeč.“ Prudce vstala a stáhla Steffi z lékařova klína. „A něco takovýho si už vůbec nesmí dovolovat. Seber se, Steffi. Co si o tobě pan doktor pomyslí?“

„Je jí teprve pět, paní Kellerknechtová.“

„Rádi si ji necháme u nás. Že jo, Steffi? U nás může být taková, jaká je.“

„No budiž.“

Lékař podal ruku paní Kellerknechtové i Steffi. „Uvidíme se příští rok.“

Nechceš si ještě vzít na cestu bonbón z téhle sklenice?“

Steffi se tázavě podívala na matku. Smí? Paní Kellerknechtová milostivě přikývla.

„Ale jenom výjimečně, Steffi. Cukr je špatnej na zuby. To přece víš.“

HOLZÖD V ÚDOLÍ RENNAU

O rok později, červenec 1978

„Steffi, půjdeš se mnou do chlíva!“ Maminka na mě ukázala jednoznačným pohybem hlavy.

Jako každé ráno po snídani jsem stála na stoličce u dřezu a umývala nádobí. Všichni sourozenci vyrazili do školy, moje stejně stará pěstounská sestra Brigitta do školky. Já jsem měla ještě půl roku počkat, jak rozhodla maminka spolu s učitelkou ve školce. Tato rána patřila jenom mamince a mně a já jsem si užívala, že jsem jenom s ní. Mluvila se mnou a vnímala mě. Směla jsem jí pomáhat a to mě moc těšilo. Často mi říkala, jak ráda a vděčná bych měla být, že žiju s jejich rodinou. A to jsem teda byla. Jinak bych musela jít do sirotčince, a to by byla fakt hrůza.

„Podržíš mi pod lampou selata, musím zkontrolovat, jestli se jim dobře zahojily ty rány po kastraci.“

„Ano, maminko.“

Bosá jako vždycky jsem přešlapovala z nohy na nohu v lepkavé slámě ve špinavém vepříně. Umazaný, slámou a hnojem znečištěný kovový rošt se mi chladně a bolestivě zarýval do bosých chodidel, hrozilo, že uklouznu.

„Maminko? Proč si můžou opravdový děti vzít holínky a my pěstounský děcka ne?“

„Drž pořádně a přestaň se vrtět. Táta rozhodl, že to tak má být, a tak se to dělá. Pěstounský děcka můžou pracovat bosky. Otuží je to.“

Maminka mi podávala jedno zuřivě se vzpírající prasátko za druhým a já jsem držela ty vrtící se a kvičící tvory co nejdál od sebe, aby mě nemohli zmítajícími se kopýtky kopnout do obličeje. Párkrát mě ovšem trefili a pod lící kosti mi pulzovala pekelná bolest. Zavřela jsem oči a zadržela dech.

„Pod lampou je máš držet!“

Maminka mnou zatřásla tak silně, že mi noha proklouzla kovovým roštem a já si narazila kotník.

„Au, mami! To bolí!“

„Jsi prostě nešikovná a umíněná!“ Vytáhla mi nohu ven z roštu. Vnitřní kotník jsem měla zakrvácený a umazaný od hnoje. Pálilo to jako oheň. Do očí se mi draly slzy, ale mrkáním jsem je statečně zahnala zpátky. Pláč nejenže nepomáhal, ale téměř vždycky mi vynesl *zaslouženého facana*. „Teď máš aspoň důvod k breku!“ byl pravidelný komentář. Tak jsem ten knedlík v krku raději spolkla.

„No a teď se koukni, jestli je každý sele u cecku své mámy!“ Maminka se narovнала a dala si ruce v bok. „Běda ti, jestli necháš jedno jediný hladovět, potom si nepřej, co na to táta!“

Navzdory krvácejícímu kotníku jsem přelezla dřevěnou ohrádku a tlačila a tahala zápasící a naříkající selata potřebným směrem, až nakonec spokojeně ležela a pomlaskávala si, každé u jednoho cecíku. Malá očka zavřená, ocásky se točily a vrtěly, a kromě vyčerpaného funění matky prasnice a pištivého sání selat už nebylo nic slyšet. Strašně to tu smrdělo, ale na to jsem už byla zvyklá. Kolem mě i těch štětinatých chudáček bužely desítky lesklých černozeleňých much.

„Konečně je v chlívě klid,“ uklouzlo mi s úlevou. Kotník mi tepal a otékal a já jsem už docela otupělá samou bolestí přešlapovala v kejdě z jedné nohy bosé na druhou.

„Dobrá, pojď se mnou do kuchyně.“ Maminka si u dveří chlěva otřela ruce do ručníku a pak mi ho hodila. „Utři si nohy od toho hnoje. Dneska zase přijdou ze sociálky.“

„Takže se dnes smím osprchovat?“ S úlevným povzdechem jsem přelezla zpátky přes dřevěnou zábranu.

„Samozřejmě, slečinko. A fofrem!“

Maminka mě odtáhla dolů do sklepa, kde byla umístěná druhá sprcha, abychom si i my, pěstounské děti, mohly užívat tekoucí vody. Koupelna v patře byla vyhrazena pro opravdovou rodinu. Tady sice byl jenom kohoutek se studenou vodou, ale jak vždycky říkal tatínek: „To tě zocelí.“ Jenom tak se z nás jednou stanou dobří sedláci a selky a s trochou štěstí se přiženíme a provdáme na dobré hospodářství. A to byl celý smysl maminčiny a tatínkovy snahy. Aby z nás udělali dobré lidi, kteří budou mít v životě šanci. A za to jsme jim byli tak vděční.

Maminka mě pozorovala přimhouřenýma očima a hodnotícími pohledy, jak jsem tam stála, třásla se pod ostrým proudem vody a mydlila se jádrovým mýdlem.

„Ukaž mi ten kotník.“

„Au, to bolí!“

„Že musíš vždycky něco tak nešikovně vyvést!“ Otevřela skříňku na stěně a vytáhla hnědou páchnoucí pastu. „Sedni si.“ Ochotně jsem ji nechala, ať se mnou dělá, co chce, protože jsem se za šest let svého života už naučila, že jakýkoli odpor je marný. Rákoska tančila po mém holém zadku dřív, než jsem stačila mrknout. A když ta nebyla po ruce, často jsem měla docela neočekávaně na tváři maminčinu ruku. Většinou mě bila hřbetem ruky, což bolelo ještě víc kvůli snubnímu prstenu, který nosila. Tak jsem seděla tiše jako myška holým zadkem na studených sklepních dlaždicích a nechala ji manipulovat s mým oteklým kotníkem.

Se syknutím jsem se zašklebila, když mi do rány na kotníku pronikl pálivý jód.